

Vandrør på gammeldags manér

Af Kirstine Schrøder Hansen, Nordjyllands Historiske Museum

I den nordlige del af Vesterå har Nordjyllands Historiske Museum i forbindelse med anlægsarbejdet fundet flere faser af bolværk. Udover disse bolværksfaser og en enkelt belægning, er der ikke set andre konstruktioner i Vesterå, siden arbejdet blev indledt for nogle måneder siden. Det ændrede sig imidlertid, da anlægsarbejdet nåede krydset Ved Stranden/Borgergade/Vesterå.

I krydset fandt vi to forskellige slags rør – begge af fyrretræ: en kvadratisk tildannet

fyrretræstamme, der lå i mere eller mindre øst-vestgående retning samt et forløb af utildannede fyrretræstammer i nord-sydgående retning. Førstnævnte var udhulet i midten og påsat et låg. Dette lå over forløbet af utildannede fyrretræstammer. Begge rørforløb lå under et moderne kloakrør, og det har derfor ikke været muligt at undersøge dem til fulde. Det er muligt, at fyrtræsstammerne er muffet sammen med metalskiver og søm.

Vandrørene, set fra øst

De to rørforløb af fyrretræ er blevet anlagt efter en af bolværksfaserne er blevet nedlagt. Det kunne vi se efter yderligere udgravning, da bolværket var brudt for at gøre plads til de to rørforløb. De to rørforløb er fine eksempler på forskellige måder at konstruere ledninger på. De har dog ikke været sammenkoblet, men danner blot en krydsning, som man i dag også kan lave med moderne ledninger som eksempelvis kloak- og fjernvarmeledninger.

Der er ikke nogen endelig datering på rørforløbene endnu, men de har formentlig været i brug fra det sene 1700-tal eller lidt derefter. Det er vigtigt at huske på, at der ikke er tale om vandledninger, som vi kender i dag – man har ikke kunnet tappe rent vand fra en hane, og man drak det generelt ikke grundet kvaliteten. I stedet drak mange øl – også børnene. Det ville nok være mere korrekt at kalde fyrretræs-rørene for drænrør. Hvad end der er løbet igennem dem, er det dog sikkert endt ude i Limfjorden, der i 1700-tallet og i mange år senere løb der, hvor Strandvejen er i dag.

Det kvadratiske vandrør ligger nederst. Det runde vandrør hælder nedad mod nord – det vil sige ud mod Limfjorden.